

Open Access: új dimenzió a tudományos kommunikációban

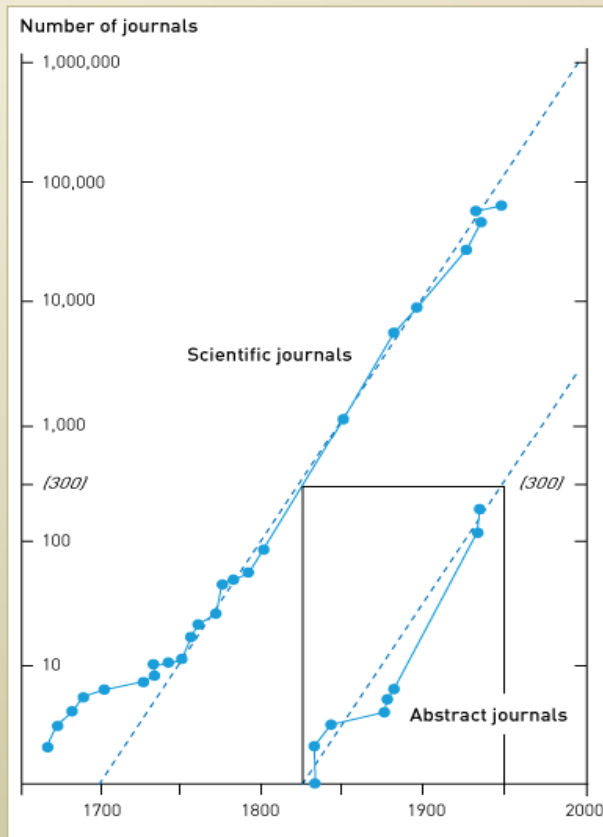
*Karácsony Gyöngyi
Debreceni Egyetem
Egyetemi és Nemzeti Könyvtár*

Áttekintés

- Tudományos kommunikáció - újragondolva
- Open Access a gyakorlatban: Miért, hogyan?
- Nyílt hozzáférés Magyarországon
- A Debreceni Egyetem elektronikus Archívuma

A tudományos kommunikáció folyamata olyan
átalakulás előtt áll, amely a nyomtatás
feltalálásához mérhető.
(Stevan Harnad, 1990)

Tudományos folyóiratok

- **1665:**
Journal de Scavans
Philosophical Transactions of the Royal Society (of London)
- **Folyamat:** a tudósok lektorált folyóiratokban közlik eredményeiket – olvassák egymás cikkeit – újabb cikkek születnek
- **A tudományos munka minőségi mutatói:** citáció, impakt faktor (IF)
- **Napjainkban:** 24 000 lektorált folyóirat, 2,5 millió cikk / év

Kommunikációs folyamat – problémák a XX. század végén

- Finanszírozási
- Szerzői jogi
- Technológiai

Open Access

- Olcsó hozzáférés
- Nagyobb hatás (idézettség)
- Tudományos információcsere felgyorsítása
- Saját (intézményi, személyes) kutatások láthatóvá tétele

OA – történet I.

- Preprint anyagok publikálása
arXiv (1991)
- OAI (1999, Santa Fe)
interoperabilitás, kereshetőség – OAI-PMH
- BOAI (2001/02, Budapest)
definíció
stratégiák
finanszírozás
copyright

„mértföldkő”

OA – történet II.

- Bethesda Statement (2003) on Open Access Publishing
- Berlin Declaration (2003) on Open Access to Knowledge in the Sciences and the Humanities
Berlin találkozók
- OECD (2004)
- CERN találkozók (2001-)
- EU és globális projektek

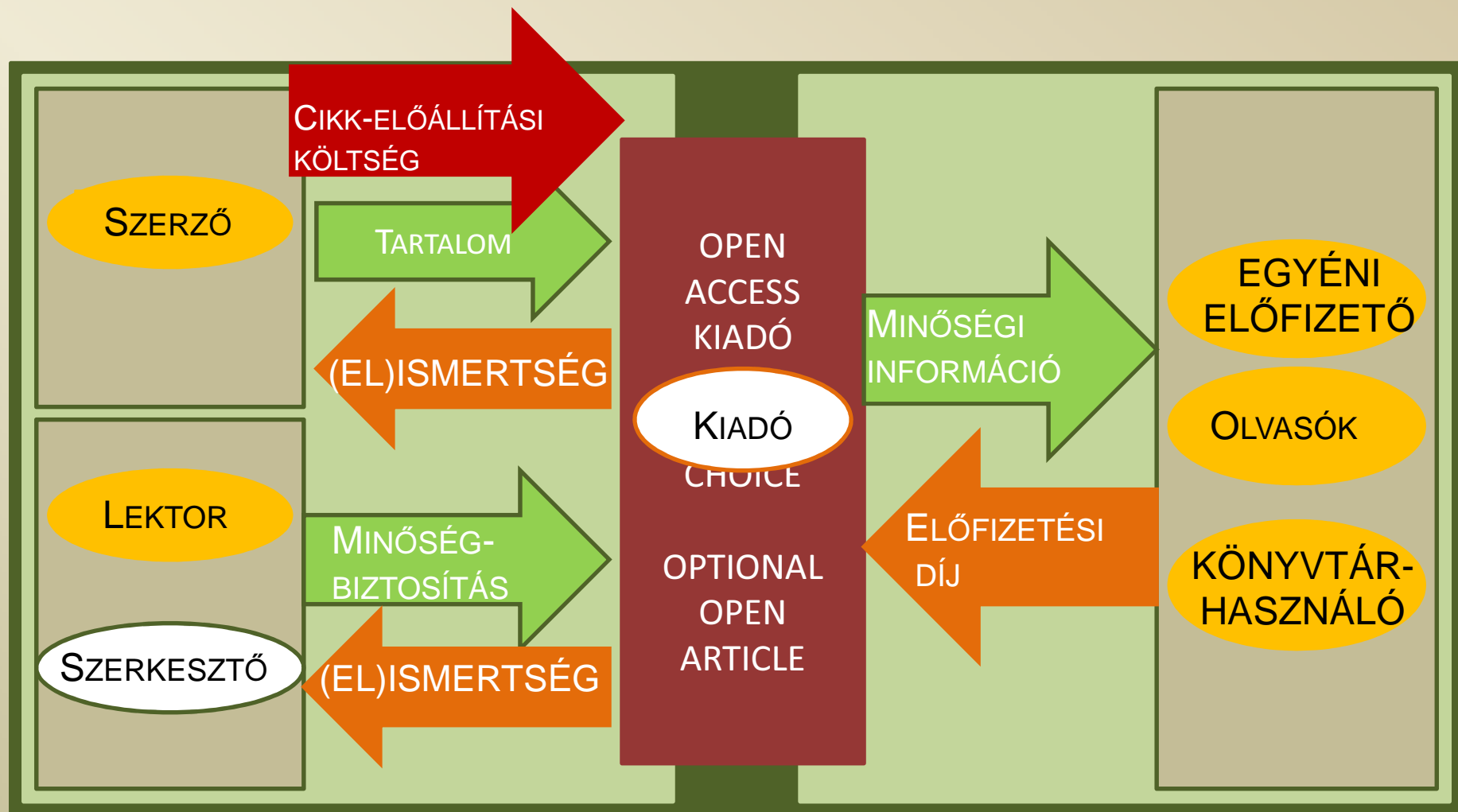
BOAI: definíció

„ ... **mindenki számára** ingyenesen olvashatók, letölthetők, lemásolhatók, kinyomtathatók, terjeszthetők ... a cikkek, bennük keresés végezhető, a cikkek teljes szövegéhez csatolások fűzhetők, keresőmotorral indexelhetők, adat formájában valamely szoftverrel kezelhetők, vagy egyéb **törvényes célra** felhasználhatók pénzügyi, jogi vagy műszaki korlátozás nélkül... a szerzői jogvédelem szerepe ezen a területen abban nyilvánuljon meg, hogy a **szerzők** ellenőrizhessék műveik integritását, továbbá jogosultak legyenek arra, hogy megfelelően elismerjék munkájukat, és hivatkozzanak rájuk.” (BOAI: *Budapest felhívás, 2002.*)

A nyílt hozzáférés útjai

1. Arany: Nyílt hozzáférésű folyóiratok, kiadók
2. Zöld: Szerzői archiválás
 - Személyes vagy intézeti weblapok
 - Nyílt hozzáférésű archívumok (intézményi / tudományterületi)

Arany út

OA folyóiratok

(7409 cím - ebből 20 magyar, 314 informatikai)

The screenshot shows the DOAJ (Directory of Open Access Journals) website. The header includes the DOAJ logo and the text 'DIRECTORY OF OPEN ACCESS JOURNALS'. There is a language dropdown menu set to 'English' and a SPARC Europe Award 2009 logo. A navigation bar contains the text: 'Free, full text, quality controlled scientific and scholarly journals, covering all subjects and many languages'. On the left, there is a sidebar with buttons for 'Search', 'Browse', 'Suggest a journal', 'About', 'Support DOAJ!', 'Statistics', and 'Contact'. Below these are two sections: 'Journals added last 7 days' and 'Journals added last 30 days'. At the bottom of the sidebar are 'Open Access info' and 'For publishers'. The main content area is divided into 'Journals' and 'Articles' sections. The 'Journals' section has a search input field and a 'Search journals' button. The 'Articles' section has a search input field, a dropdown menu set to 'All Fields', radio buttons for 'and', 'or', and 'not', another search input field, another dropdown menu set to 'All Fields', and a 'Search articles' button. On the right, there is a 'NEWS' section with several news items: '15/9 2011: 7000 journals and the DOAJ site in Turkish', '27/6 2011: Article about OA publishing', '9/6 2011: DOAJ site now also in French', '18/4 2011: DOAJ listed as one of 20 Useful Specialty Search Engines for College Students', and '28/3 2011: DOAJ is launching a new user interface!'. Below the news is a 'News Archive' link. At the bottom right, there is a red-bordered box titled 'DOAJ AS OF TODAY' containing the following statistics: '7109 journals', '3272 journals searchable at article level', and '640374 articles'.

OA folyóiratok és minőség

- BMC: 223 lektorált folyóirat (100 cím IF értékkel)
- PLoS (7 IF-os folyóirat)

ISI Web of KnowledgeSM

Journal Citation Reports[®]

Rank in Category: PLOS BIOLOGY

Journal Ranking ⁱ

For **2010**, the journal **PLOS BIOLOGY** has an Impact Factor of **12.472**.

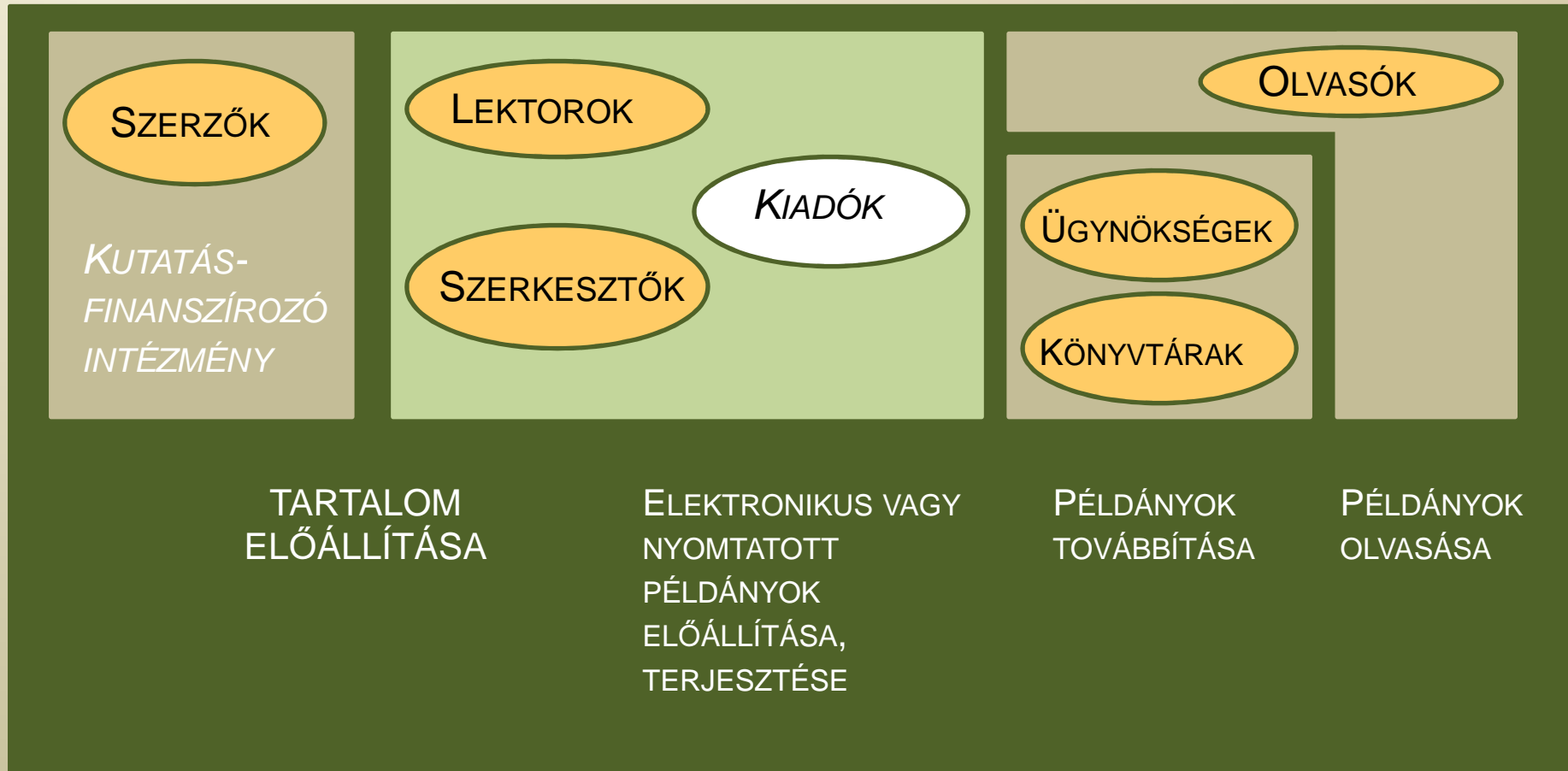
This table shows the ranking of this journal in its subject categories based on Impact Factor.

Category Name	Total Journals in Category	Journal Rank in Category	Quartile in Category
BIOCHEMISTRY & MOLECULAR BIOLOGY	286	9	Q1
BIOLOGY	86	1	Q1

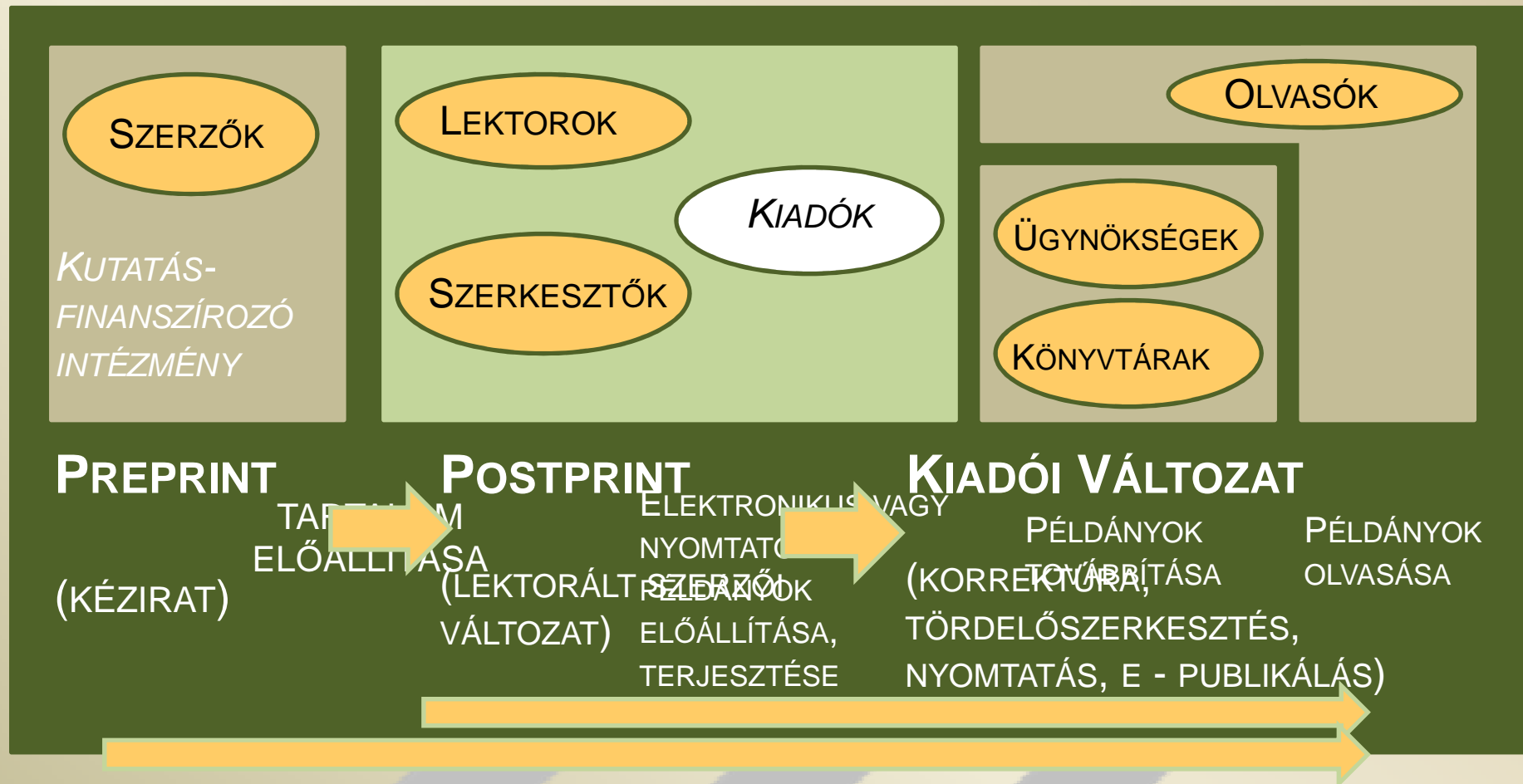
A nyílt hozzáférés útjai

1. Arany: Nyílt hozzáférésű folyóiratok, kiadók
2. Zöld: Szerzői archiválás
 - Személyes vagy intézeti weblapok
 - Nyílt hozzáférésű archívumok (intézményi / tudományterületi)

Zöld út

Szerzői archiválás

Szerzői archiválás - *repozitóriumban*

- Intézményhez vagy tudományterülethez kötött
- Állandó elérhetőség
- Kereshetőség
- Hosszú távú megőrzés
- Számuk folyamatosan növekszik
openDOAR (2148)
ROAR (2626)

Tudományterületi archívumok

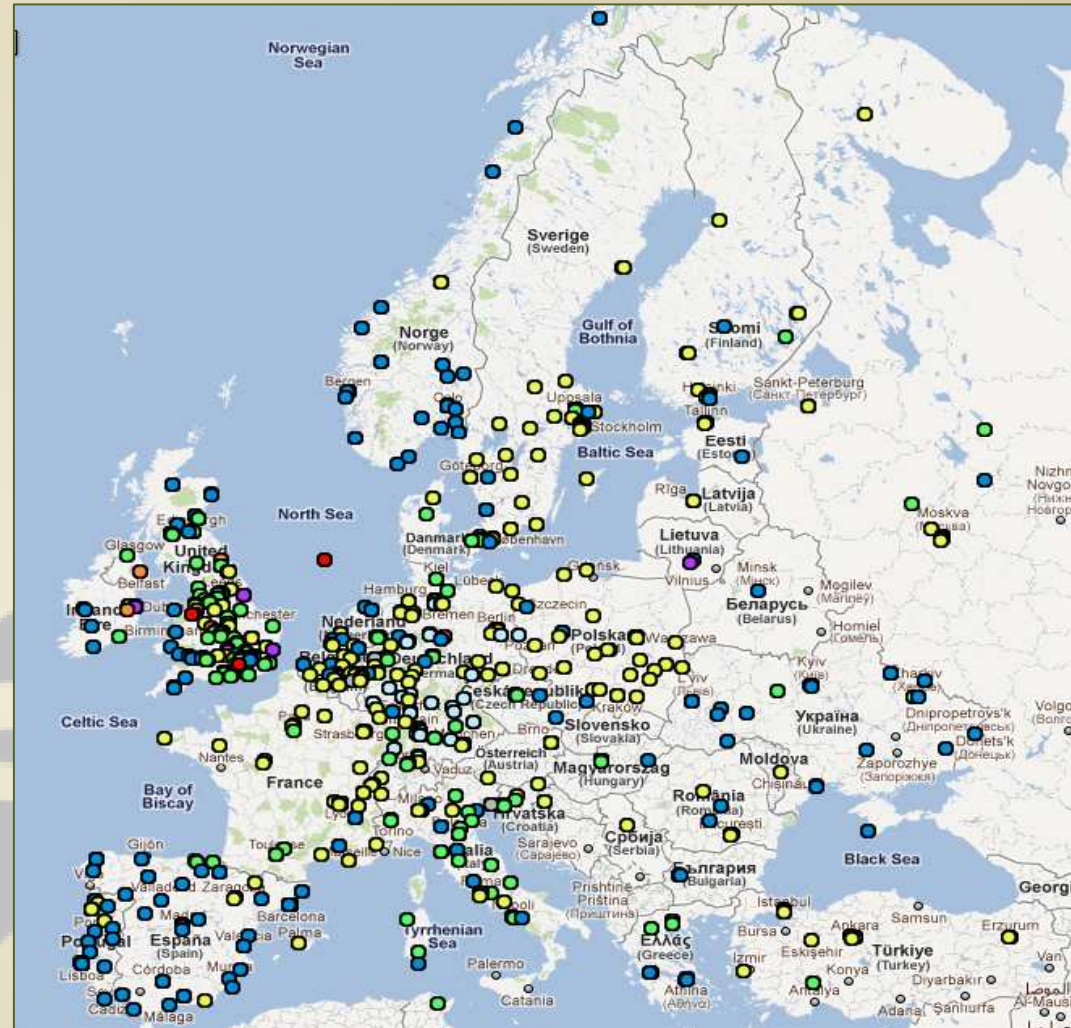
- arXiv (1991) (fizika, matematika, statisztika, **informatika**)
>700 000
- PubMedCentral (orvos-biológia) ~ 2.2 millió
- RePEc (közgazdaságtan) ~ 1 millió
- SSOAR (társadalomtudományok) > 18 000
- CogPrints (pszichológia, biológia, **informatika**) ~4 000
- E-LIS (könyvtártudomány, **informatika**) > 12 000

Intézményi repozitóriumok

- Egy (vagy több) intézményhez kötődő elektronikus (digitálisan született vagy digitalizált) dokumentumok archívuma
- FELADATA: számbavétel, archiválás (megőrzés) és szolgáltatás

Repozitóriumok Európában

- Egyenlőtlen eloszlás

Repozitóriumok Magyarországon

- CEU: 5
- Corvinus: 2
- Debreceni Egyetem (DEA)
- OSZK (MEK)
- MTA (REAL)
- JEK

Registry of Open Access Repositories

Home About Search Search Content Browse

Login | New Entry | Create Account

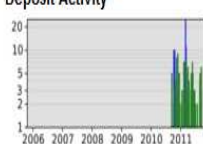
Country matches any of "Hungary"

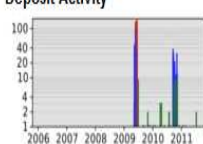
Hungary (11) Any Software Any Repository Type Sort by activity (high) Search

Export 11 results as Activity table Export

RSS 1.0 Atom RSS 2.0

Search Content Graphical analysis

1. **Deposit Activity**

 Corvinus Research Archive - The institutional repository for the Corvinus University of Budapest (298 records) *Corvinus University of Budapest* - 7 September 2010 [Record Details]

2. **Deposit Activity**

 Repository of the Academy's Library (REAL) (2685 records) *Library of the Hungarian Academy of Sciences* - 8 May 2009 [Record Details]

+1: Miskolc (MIDRA), ELTE (EDIT), SE, SETK, Szeged

Miért?

Daniel Coit Gilman , *a Johns Hopkins University első elnöke (1878)*

“It is one of the noblest duties of a university to advance knowledge and to diffuse it, not merely among those who can attend the daily lectures, but far and wide..”

(Egy egyetem egyik legnemesebb feladata a tudás gyarapítása és széleskörű terjesztése – nem csupán az egyetem hallgatói, hanem a társadalom valamennyi tagja számára.)

2012. január 25.

University of Edinburgh
stratégiai terve (2008. december)

„The mission of our University is the creation, dissemination and curation of knowledge.”

(Egyetemünk küldetése az ismeretek előállítás, terjesztés és megőrzése)

Miért ne?

Kutatók

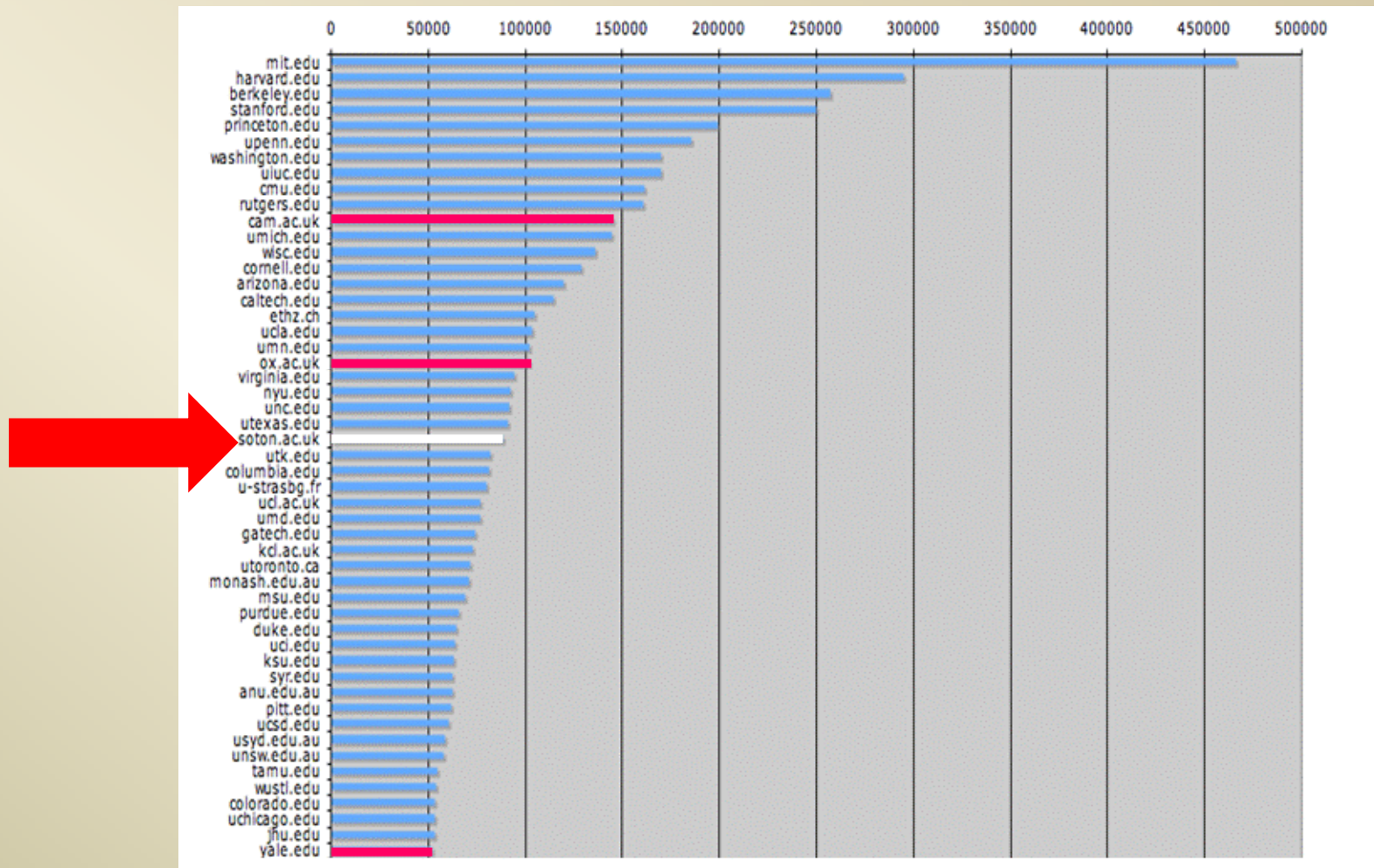
- Láthatóság
- Hatás
- Elismertség
- Kommunikáció
- Együttműködés
- Szakmai előrelépés

Intézmények

- Az egyetem szellemi termésének „kirakata”
- Maximalizálja a szellemi termés láthatóságát és hatását
- Kutatási és oktatási tevékenységek kezelése, mérése
- Munkaterület projektek, együttműködések, stb. számára

Rangsor

<http://universitymetrics.com/gfactor2006top300>

Mi a módja?

- Ismerjük a tudományos publikáció folyamatát és az aláírt copyright szerződés tartalmát
- Tisztában vagyunk a jogainkkal és kötelességeinkkel

A szerzőnek vannak jogai...

... opening access to research

Home • Search • Journals • Publishers • FAQ • Suggest • About
English | [Español](#) | [Português](#)

Publisher copyright policies & self-archiving

4 publishers found when searched for: Publisher: **springer**

Important: Although publishers have default policies, individual journals may have special permissions, especially if they involve other organisations or have paid open access options. **Always run a journal title or ISSN search to check.**

Publisher (linked to the full RoMEO details)	RoMEO Colour	Default Policies	Journal List
Humana Press (Springer Imprint)	Green	Default Policies	Journal list
Kluwer (now part of Springer)	Green	Default Policies	–
Springer Verlag (Germany)	Green	Default Policies	Journal list
SpringerOpen	Blue	Default Policies	Journal list

Search again?

Journal titles or ISSNs
 Publisher names

Exact phrase only
 All keywords
 Any

[Advanced Search](#)

RoMEO Colour	Archiving policy
Green	Can archive pre-print and post-print or publisher's version/PDF
Blue	Can archive post-print (ie final draft post-refereeing) or publisher's version/PDF
Yellow	Can archive pre-print (ie pre-refereeing)
White	Archiving not formally supported
More on colours and restrictions	
or	View all publishers

Use this site to find a summary of permissions that are normally given as part of each publisher's copyright transfer agreement.

© 2006-2011, University of Nottingham
[Contact us](#)

RoMEO: This is a [RoMEO green](#) publisher
 Updated: 01-Sep-2009. [Suggest an update for this record](#)

1022 kiadó 64%-a engedélyezi a szerzői archiválást

...és vannak kötelességei

SHERPA JULIET

... opening access to research

[Home](#) | [Guidance](#) | [Repositories](#) | [Projects](#) | [Links](#) | [About](#) | [Contacts](#)

Research funders' open access policies

Use this page to find a summary of policies given by various research funders as part of their grant awards. Information [about JULIET](#), and the breakdown of funders' policies is given in the [Key](#) below the table. Please use our [Notification Form](#) to submit details of new policies.

Click on the relevant column heading to re-sort by Funding Organisation

Funding Organisation (linked to their JULIET summary)	Publications Policy		Data Archiving Policy	Country
	Open Access Archiving	Open Access Publishing		
Hungarian Scientific Research Fund (OTKA) <i>see: Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok (OTKA)</i>				Hungary
Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok (OTKA)	✓ = =	✓	✓ =	Hungary
European Commission	✓ ✓ =			[International]
European Research Council (ERC)	✓ ✓ =		✓ ✓	[International]
Organisation européenne pour la recherche nucléaire <i>see: CERN (European Organization for Nuclear Research)</i>				[International]

Institutional Mandates (133)
Sub-Institutional Mandates (33)
Multi-Institutional Mandates (1)
Funder Mandates (52)
Thesis Mandates (83)

Magyarországon

- Budapest Open Access Initiative (2001)
- Berlin deklaráció: 3 magyar aláíró
- Repozitóriumok száma: ~11
- Rendeletek:
 - 33/2007. (III.7.) Kormányrendelet 11§
 - OTKA
 - EU Open Access Pilot
 - NIH, Wellcome Trust...
- Szervezet

HUNgarian Open Repositories

HUNOR tevékenységek

- www.open-access.hu
- DRIVER Guidelines
- RoMEO magyarul, magyar anyagokkal
- Nemzeti és nemzetközi kapcsolattartás, koordináció

SHERPA/RoMEO ... opening access to research

Rólunk • Keresés • Folyóiratok • Kiadók • GYIK • Javaslát • Rólunk

English | Español | **Magyar** | Português

Kiadó szerzői jogi politikája, szerzői archiválás

Egy kiadó találat, ha keresi: **Kiadó: akadémiai**

Kiadó:	Akadémiai Kiadó
Folyóirat:	67 folyóirat - Ideértve még 13 szervezetet
RoMEO:	Ez egy RoMEO zöld kiadó
Szerzői jog:	Politika
Frissített:	16-Oct-2009

Habár a kiadónak van alapértelmezett politikája, egyes folyóiratoknál előfordulhat külön engedély, főleg akkor, ha más szervezetek is kapcsolódnak vagy díjkeletes open access opció választható nála. **Ellenőrzésként mindig végezzen egy keresést folyóirat cím vagy ISSN alapján.**

[Alapértelmezett politika](#)

Új keresés?

Folyóirat cím vagy ISSN **Kiadó neve**

akadémiai

Pontos cím **Összes kulcsszó** **Bármely**

[Összetett keresés](#) [Keresés](#) [Újraindítás](#)

RoMEO szín	Szerzői archiválási politika
Zöld	Archiválhatja a preprintet és postprintet vagy kiadói változat/PDF
Kék	Archiválhatja a postprintet (végleges, lektorált kézirat) vagy kiadói változat/PDF
Sárga	Archiválhatja a preprintet (lektorálás előtti kézirat)
Fehér	Archiválás hivatalosan nem támogatott

[További információk a színekről és korlátozásokról](#)

vagy [Összes kiadó mentekintése](#)

A szerzői jog átruházásról szóló kiadói szerződés részeként megjelenő engedélyek gyűjteménye található ezen az oldalon.

© 2006-2011, University of Nottingham [Elérhetőségek](#)

Nemzetközi kapcsolatok: DART-Europe

Advanced Search

All fields

Title

Author

Abstract

ortal

Advanced Search Browse Search History Marked List Feedback Help

Search term(s)

Results

Displaying records 1 - 6 of 6 on page 1 of 1. [Refine search](#) | [New search](#)

Mark	Title ▲	Author	Year	University	Collection
☐	A vasuti közlekedés kifejldése, jelentosege a kereskedelemen és a vasúti forgalom jogi szabályozása nálunk	Deák, András	1918	University of Debrecen	University of Debrecen
☐	Desenvolupament de mètodes de predicció de soroll i anàlisi de l'impacte acústic produït pel trànsit viari i el ferrocarril en la ciutat de Girona	Ruiz Fluvià, Joaquim	2004	Universitat de Girona	TDX
☐	Il passato nell'epoca della sua (ri)producibilità digitale. Torino 1943 - 45. Metodologia della ricerca con tecnologie informatiche. Sistema storico-territoriale di informazione multimediale	Tosatto, Claudio	2008	Università di Bologna	ALM@DL
☐	Nazismo y resistencia en Austria. Oposición, disentimiento, consenso y policia política. Viena (1938-1942)	De Toro Muñoz, Francisco Miguel	2005	Universitat Autònoma de Barcelona	TDX
☐	On wear in rolling/sliding contacts	Nilsson, Rickard	2005	KTH, Sweden	DiVA
☐	Les politiques d'aménagement touristiques sur le littoral chinois : évaluation de l'évolution de quelques zones côtières The tourism planning policies in coast of China : several examples of coast	Xu, Xiaoying	2010	Université Paris Est	STAR

Nemzetközi kapcsolatok, projektek

- LIBER
- COAR
- DRIVER
- DRIVER II
- PEER
- OpenAIRE
- OpenAIREplus

The screenshot shows the OpenAIRE website interface. At the top, there is a navigation bar with language options (CS, EL, EN, ES, FR, HU, IT, LV, LT, NL, PT, RO, SK) and a search bar. Below the navigation bar, there are social media links for Twitter and a login section. The main content area features a large banner for 'Portal to deposition' with the text 'Publikálja kutatási eredményeit' and 'Elérhető kutatási eredmények'. Below the banner, there are three columns of information: 'Kutatóknak' (For researchers), 'Repozitórium-vezetőknek' (For repository managers), and 'Döntéshozók számára' (For decision makers). The 'Kutatóknak' column lists items like 'Van feltöltési kötelezettsége?' and 'Tölts fel publikációit'. The 'Repozitórium-vezetőknek' column lists 'Tegyé repositóriumát OpenAIRE kompatibilissá' and 'Értékeltesse és regisztrálja repositóriumát'. The 'Döntéshozók számára' column lists 'Open Access irányelvek és rendeletek' and 'Open Access az EU tagállamokban'. On the right side, there is a 'Legfrissebb hírek' (Latest news) section with a headline 'OpenAIRE is a success story for the European Commission' and a 'Jegyezze fel!' (Subscribe!) section with a calendar for October 2011.

OpenAIRE

- FP7 Open Access Pilot
 1. Energia
 2. Környezetvédelem, klímaváltozás
 3. Egészségügy
 4. Infokommunikációs technológiák
 5. Kutatási infrastruktúrák
 6. Tudomány a társadalomban
 7. Társadalom-gazdaságtan és humán tudományok
- Türelmi idő: 6 ill. 12 hónap

OA a Debreceni Egyetemen

- Berlin Deklaráció aláírója
- A HUNOR koordinátora
- DEA: az első (jelenleg a legnagyobb) hazai működő intézményi repozitórium

A Debreceni Egyetem elektronikus Archívuma

- Intézményi repozitórium: a DE-hez kötődő elektronikus (digitálisan született vagy digitalizált) dokumentumok archívuma
- FELADATA: archiválás (megőrzés) és szolgáltatás
- TECHNIKAILAG: szoftver + szerver + tárhely + szabványok

A Debreceni Egyetem elektronikus Archívuma

- 2006-
- Szoftver: DSpace
- Sok egyidejű hozzáférést kiszolgálni képes szerver
- Tárhely (2 TB)

A DEA

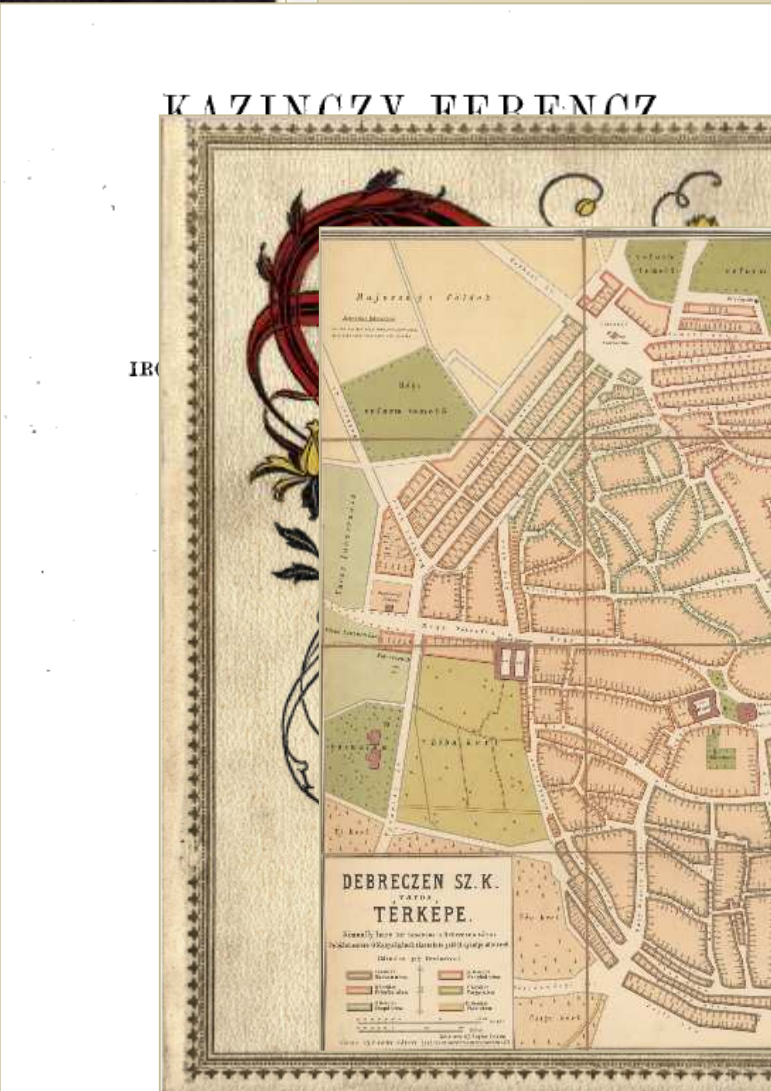
- Önálló rendszer, de integrált a DE informatikai infrastruktúrájába (PA, LDAP, Neptun)
- Aggregátorok, keresők által jól harvestálható
- Interoperábilis

A DEA tartalma

- PhD dolgozatok (1917)
- Hallgatói dolgozatok (9294)
- DETEP teljesítések (1104)
- Publikációk (kb. 15000)
- Digitalizált dokumentumok (11078):
könyvek, folyóiratok, fotók, ex librisek, plakátok, térképek

2012. január 25.

Tudományos kommunikáció
Debreceni Egyetem IK

A DEA tartalma

- Oktatási segédanyagok
- Előadások, konferenciaanyagok
- Dokumentációk (emlékeztetők)
- Egyéb dokumentumok, háttértár funkció (pl. könyvborítók)

Jogi keretek

- 33/2007. (III.7.) Kormányrendelet 11§
(51/2001. Kormányrendelet 40-41.§)
- DE Doktori Szabályzata
- Szjt. 38.§ (5) [„kedvezményezettök köre”]
- 117/2004. Kormányrendelet [„biztonságos műszaki megoldás”]
- Szjt. 30.§ [„szolgálati mű”]
- DE szellemi tulajdon kezelési szabályzata
- DE Tanulmányi és vizsgaszabályzat
- Egyetemi, kari határozatok

- Szolgáltatási területek
 - korlátlanul (Internet)
 - egyetemen belül
 - zárt hálózaton
 - meghatározott felhasználói csoportok számára
 - titkosított
- Információs szintek
 - Alap-adatok: cím és szerző
 - Adatrekord: metaadatok
 - Teljes szöveg

Hol találkozhatunk a DEA-val?

- PhD értekezések feltöltése, védések meghirdetése
- Különböző aggregátorokban: MDK, DART-Europe, DRIVER, OpenAIRE, Europeana, ODT
- Publikációs Adatbázis tételeinek teljes szövege
- iDEa portálon

